

Bruxelles, 12.07.2018

C(2018) 4366 final

JAVNA VERZIJA

Ovaj se dokument objavljuje isključivo u svrhu informiranja.

Predmet: Državna potpora SA.48120 (2017/N) – Hrvatska
SGEI – javni prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu na brodskoj liniji br. 409 Preko – Ošljak – Zadar

Poštovana gospođo,

1. POSTUPAK

- (1) dopisom od 1. svibnja 2017. Hrvatska je prijavila Komisiji mjeru koja se odnosi na ovlaštenje za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa („SGEI”) za linijsku obalnu pomorsku vezu na brodskoj liniji br. 409 Preko – Ošljak – Zadar („mjera”). Mjera je registrirana pod brojem predmeta državne potpore: SA.48120 (2017/N).
- (2) Dopisom od 27. lipnja 2017. Komisija je zatražila od Hrvatske da pristane da se prvotni dvomjesečni rok u kojem je Komisija obvezna donijeti odluku o predmetu produlji do 1. rujna 2017. Dopisom od 4. srpnja 2017. Hrvatska je pristala na Komisijin zahtjev.
- (3) Dopisima od 24. kolovoza 2017. i 15. studenoga 2017. Komisija je zatražila dodatne informacije o mjeri. U dopisima od 15. rujna 2017. odnosno 4. prosinca 2017. Hrvatska je dostavila zatražene informacije.
- (4) Dana 19. siječnja 2018. službe Komisije i hrvatska nadležna tijela održali su telefonsku konferenciju kako bi raspravili mjeru. Hrvatska je 22. siječnja 2018. putem e-pošte dostavila dodatne informacije o mjeri.

Marija Pejčinović Burić
Potpredsjednica Vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova
Trg N.Š. Zrinskog 7 – 8
HR-10000 Zagreb

- (5) Komisija je 17. travnja 2018. zatražila dodatne informacije o mjeri. Hrvatska je odgovorila na taj zahtjev putem e-pošte 20. travnja 2018.
- (6) Dana 26. travnja 2018. službe Komisije i hrvatska nadležna tijela održali su drugu telefonsku konferenciju kako bi raspravili mjeru. Hrvatska je 11. svibnja 2018. putem e-pošte dostavila dodatne informacije o mjeri.
- (7) Svi podnesci Hrvatske s informacijama o mjeri, uključujući izvornu prijavu, zajedno čine „prijavu”

2. OPIS MJERA

- (8) Mjera se odnosi na ovlaštenje i naknadu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa za održavanje redovite pomorske putničke veze na hrvatskoj pomorskoj liniji br. 409, tj. između luke Preko na otoku Ugljanu, luke Ošljak na otoku Ošljaku i luke Zadar na kopnu i obratno. Prosječni godišnji promet na toj liniji veći je od 300 000 putnika.¹

Ovlaštenje za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa i njegov sadržaj

- (9) Predmetnim ovlaštenjem za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa obuhvaćeno je pružanje usluge javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu na liniji br. 409. Ta se usluga treba obavljati tijekom cijele godine, odnosno 12 mjeseci u godini.
- (10) U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o određivanju državnih linija u javnom prijevozu u linijskom obalnom pomorskom prometu, minimalna propisana učestalost na liniji br. 409 Preko – Ošljak – Zadar jest sljedeća: 56 povratnih putovanja tjedno izvan sezone, 63 povratna putovanja tjedno u niskoj sezoni, i 70 povratnih putovanja tjedno u visokoj sezoni. Izvansezonsko razdoblje obično traje 243 (244) dana, dok sezona traje 122 dana te se sastoji od niske i visoke sezone.
- (11) Ovlaštenje za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa dodjeljuje Agencija za obalni linijski pomorski promet („Agencija”), državna agencija nadležna za organizaciju obalnog linijskog pomorskog prometa u Hrvatskoj.
- (12) Pružatelj usluge od općeg gospodarskog interesa bira se otvorenim postupkom javne nabave, u kojem se odabire gospodarski najpovoljnija ponuda. Postupak javne nabave bit će otvoren za sve brodare na području Europskog gospodarskog prostora.
- (13) Glavni je cilj predmetne usluge od općeg gospodarskog interesa održavanje teritorijalnog kontinuiteta. Osim toga, njome bi se trebao potaknuti demografski i gospodarski razvoj predmetnih otoka. Hrvatska je obavijestila Komisiju da je ovlaštenje za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa potrebno posebno zbog sljedećih razloga:
 - u okviru javnog prijevoza na liniji br. 409 pruža se putnička trajektna veza između luke Preko na otoku Ugljanu i gradske luke Zadar na kopnu i luke Ošljak na otoku Ošljaku i gradske luke Zadar na kopnu,

¹ Približno 497 000 putnika u 2015. i 636 000 putnika u 2016.

- red plovidbe na toj liniji prilagođen je potrebama otočkog stanovništva kako bi se radnicima i učenicima/studentima omogućio jutarnji polazak s otoka u Zadar i večernji povratak na otok,
 - linija 409 obuhvaćena je obvezom javne usluge jer je s obzirom na vlastite komercijalne interese i na nerazvijenost i slabu naseljenost otoka brodari ne bi bili voljni održavati pod istim uvjetima tijekom cijele godine. Stoga se propisivanjem obveze javne usluge za obavljanje redovitog javnog prijevoza osigurava redovita i odgovarajuća povezanost stanovnika otoka Ugljana i otoka Ošljaka s kopnom,
 - red plovidbe dogovara se jedanput godišnje, javno, između brodarka i lokalnih nadležnih tijela ili njihovih predstavnika, koji prije svega zastupaju interese stanovnika otoka.
- (14) Hrvatska nadležna tijela obavijestila su Komisiju da su Preko, Ošljak i Zadar povezani i brodskom linijom br. 431. Dok brodovi na liniji br. 409 prevoze samo putnike (i njihovu prtljagu), brodovi na liniji br. 431 prevoze i vozila.

Trajanje ovlaštenja

- (15) Predviđeno trajanje ovlaštenja za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa jest tri godine uz mogućnost produljenja za devet godina. Opcija produljenja ugovora može se ugovoriti ako u trenutku isteka trogodišnjeg razdoblja ugovora brod kojim brodar planira obavljati ugovorenu uslugu prijevoza nije stariji od pet godina. Brodar je najkasnije godinu dana prije isteka trogodišnjeg ugovora dužan pisanim putem obavijestiti Agenciju da namjerava iskoristiti opciju produljenja ugovora. Ako brodar namjerava iskoristiti opciju produljenja, bez odgode se ugovaraju uvjeti produljenja.

Iznos naknade

- (16) Predviđenom naknadom pokrit će se razlika između troškova i prihoda nastalih obavljanjem predmetne usluge od općeg gospodarskog interesa, uključujući razumnu dobit za pružatelja usluge.
- (17) Predviđeni prihodi pružatelja usluge uključuju prihod od prodaje putnih karata i povezanih naknada (primjerice za putnike s velikom prtljagom). Pružatelj usluge prodaje karte, ali najvišu cijenu karte po kategoriji putnika određuje Agencija.²
- (18) Pri izračunu naknade u obzir se uzimaju, među ostalim, sljedeći troškovi: lučki troškovi, troškovi za sigurnost i zaštitu okoliša, troškovi za plaće, uključujući sve dodatke i doprinose za radnike, troškovi redovitog održavanja i rezervnih dijelova, troškovi goriva, amortizacije, osiguranja, financijski rashodi (tj. troškovi kamata na kredit za kupnju broda), pričuva za izvanredne rashode.
- (19) Razumna dobit, utvrđena *ex ante* i izražena kao interna stopa rentabilnosti za pružatelja usluga, mora biti jednaka stopi kamatne zamjene, čije dospijeće i valuta odgovaraju trajanju i valuti akta o ovlaštenju, koju je objavila Komisija³, uvećano

² Standardna cijena karte: 15 HRK (izvan sezone) i 18 HRK (u sezoni); djeca od 3 do 12 godina, otočno stanovništvo i zdravstveni djelatnici i djelatnici drugih javnih službi: 9 HRK (izvan sezone i u sezoni); djeca mlađa od 3 godine: besplatno.

³ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/swap_rates_en.html.

za 100 baznih bodova. U vrijeme prijave relevantne stope kamatne zamjene uvećane za 100 baznih bodova bile su: 2,85 % za trogodišnji ugovor i 4,32 % za ugovor za dodatno devetogodišnje razdoblje. Hrvatska nadležna tijela obvezala su se ažurirati stope kamatne zamjene kako bi odgovarale onima koje su bile primjenjive u trenutku postupka javne nabave.

- (20) U razdoblju od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2020. najviša planirana naknada za obavljanje javne usluge od općeg gospodarskog interesa iznosi 6 632 000,00 HRK godišnje,⁴ tj. ukupno 19 896 000,00 HRK⁵ za referentno razdoblje.
- (21) U slučaju primjene opcije produljenja, za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2029. najviša planirana naknada za obavljanje usluge iznosi 6 468 962,39 HRK godišnje,⁶ tj. 58 220 661,51 HRK⁷ za referentno razdoblje.
- (22) Dakle, ukupna planirana naknada za obavljanje javne usluge koja predstavlja ukupnu procijenjenu vrijednost nabave za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2029. iznosi 78 116 661,51 HRK.⁸

Pravna osnova

- (23) Nacionalne pravne osnove za mjeru jesu sljedeće:
- Zakon o državnim potporama (NN 47/14);⁹
 - Zakon o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu (NN 33/06, 38/09, 87/09, 18/11, 80/13 i 56/16);¹⁰
 - Uredba o uvjetima i vrednovanju kriterija za davanje koncesije i sklapanje ugovora o javnoj usluzi za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu (NN 31/14);¹¹
 - Pravilnik o uvjetima za obavljanje pomorske kabotaže u Republici Hrvatskoj (NN 56/14);¹²
 - Odluka Vlade Republike Hrvatske o određivanju državnih linija u javnom prijevozu u linijskom obalnom pomorskom prometu, klasa: 022-03/16-04/363, ur. broj: 50301-25/14-16-2 (odluka Vlade¹³).

⁴ Približno 891 000 milijun EUR.

⁵ Približno 2,67 milijuna EUR.

⁶ Približno 869 000 milijuna EUR.

⁷ Približno 7,82 milijuna EUR.

⁸ Približno 10,50 milijuna EUR.

⁹ http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_04_47_873.html

¹⁰ <https://www.zakon.hr/z/441/Zakon-o-prijevozu-u-linijskom-i-povremenom-obalnom-pomorskom-prometu>.

¹¹ <http://www.agencija-zolpp.hr/Portals/12/download/uredba%2031%20-2014.pdf>.

¹² http://www.agencija-zolpp.hr/Portals/12/download/Pravilnik_o_uvjetima_za_obavljanje_pomorske_kabotaze_u_Republici_Hrvatskoj.pdf.

¹³ <http://www.agencija-zolpp.hr/Portals/12/download/Odluka%20Vlade%20RH%20o%20odre%20C4%91ivanju%20dr%20C5%B Eavnih%20linija%20-%202022.12.2016.pdf>.

3. OCJENA MJERE

3.1. Postojanje potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a

- (24) U skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) „svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama.”
- (25) Kriteriji utvrđeni u članku 107. stavku 1. UFEU-a kumulativne su prirode. Stoga, kako bi se utvrdilo je li prijavljena mjera državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, trebaju biti ispunjeni svi prethodno navedeni uvjeti. Odnosno, financijska potpora trebala bi ispunjavati sljedeće kriterije:
- njome se određeni poduzetnici ili proizvodnja određene robe stavljaju u povoljniji položaj;
 - dodjeljuje je država članica putem državnih sredstava;
 - narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje;
 - utječe na trgovinu među državama članicama.

3.1.1. *Gospodarska djelatnost i pojam poduzetnika*

- (26) Međutim, članak 107. stavak 1. UFEU-a primjenjuje se samo na poduzetnike. Prema ustaljenoj sudskoj praksi Komisija stoga mora najprije utvrditi je li pružatelj usluga poduzetnik u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Pojmom poduzetnika obuhvaćen je svaki subjekt koji se bavi gospodarskom djelatnošću, neovisno o njegovu pravnom statusu i načinu financiranja.¹⁴ Svaka djelatnost koja se sastoji od ponude robe i usluga na određenom tržištu gospodarska je djelatnost.¹⁵
- (27) Uslugu od općeg gospodarskog interesa obavljaju brodari. Brodari pružaju usluge domaćeg i/ili međunarodnog prijevoza koje se plaćaju i to su gospodarske djelatnosti. Stoga oni jesu poduzetnici u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

3.1.2. *Državna sredstva i pripisivost državi*

- (28) Ovlaštenje za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa dodjeljuje Agencija, koja je državna agencija. Naknada za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa isplaćuje se iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Komisija stoga smatra da se mjera financira javnim sredstvima koja predstavljaju državna sredstva i pripisiva je državi.

¹⁴ Predmet C-35/96 Komisija/Italija, ECLI:EU:C:1998:303; predmet C-41/90 Höfner/Elser, ECLI:EU:C:1991:161, točka 21.; predmet C-244/94 Fédération Française des Sociétés d'Assurances protiv Ministère de l'Agriculture et de la Pêche, ECLI:EU:C:1995:392; predmet C-55/96 Job Centre, ECLI:EU:C:1997:603.

¹⁵ Predmet 118/85 Komisija/Italija, ECLI:EU:C:1987:283, točka 7.; predmet 35/96 Komisija/Italija, ECLI:EU:C:1998:303, točka 36.

3.1.3. *Gospodarska prednost*

- (29) Komisija podsjeća da je pod određenim strogo definiranim uvjetima moguće da naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa odobrene poduzetniku ne čine gospodarsku prednost.
- (30) Konkretno, u presudi Altmark,¹⁶ Sud Europske unije („Sud”) presudio je da člankom 107. stavkom 1. UFEU-a nije pokrivena državna mjera koja se smatra naknadom u smislu protučinidbe za usluge koje su obavili poduzetnici koji su korisnici radi izvršavanja obveza pružanja javne usluge, pri čemu poduzetnici u praksi nemaju financijsku korist te ta mjera stoga ne dovodi do toga da se ti poduzetnici stavljaju u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurentske poduzetnike.
- (31) Međutim Sud je objasnio i da se u određenom slučaju takva naknada za obavljanje javne usluge ne smatra državnom potporom ako su kumulativno ispunjena četiri uvjeta („uvjeti iz presude Altmark”) sažeto navedena u nastavku:
1. Poduzetniku primatelju moraju zaista biti povjerene obveze obavljanja javnih usluga i te obveze moraju biti jasno određene („prvi uvjet iz presude Altmark”).
 2. Parametri na temelju kojih se izračunava naknada moraju biti utvrđeni unaprijed, na objektivan i transparentan način („drugi uvjet iz presude Altmark”).
 3. Naknada ne premašuje ono što je nužno za pokrivanje cjelokupnih ili dijela troškova nastalih zbog izvršavanja obveza pružanja javne usluge uzimajući u obzir s time povezane prihode i razumnu dobit („treći uvjet iz presude Altmark”).
 4. Ako poduzetnik kojem su povjerene obveze obavljanja javnih usluga u konkretnom slučaju nije odabran na temelju postupka javne nabave koji bi omogućio odabir ponuditelja koji bi takve usluge mogao obavljati po najmanjem trošku za zajednicu, razina potrebne naknade mora se utvrditi na temelju analize troškova koje bi snosio tipični poduzetnik, koji dobro posluje i raspolaže odgovarajućim sredstvima za izvršavanje obveza javnih usluga, uzimajući u obzir relevantne prihode i razumnu dobit ostvarenu izvršavanjem tih obveza („četvrti uvjet iz presude Altmark”).
- (32) Komisija je u svojoj Komunikaciji o primjeni pravila o državnim potporama Europske unije na naknadu dodijeljenu za pružanje usluga od općega gospodarskog interesa („Komunikacija o uslugama od općeg gospodarskog interesa”)¹⁷ jasno navela na koji način primjenjuje uvjete iz presude Altmark.
- (33) Budući da su uvjeti iz presude Altmark po svojoj naravi kumulativni, ako nije ispunjen ijedan od tih uvjeta, smatra se da je mjeri koja se ispituje dodijeljena prednost u smislu članka 107. UFEU-a.

¹⁶ Predmet C-280/00 Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg protiv Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ECLI:EU:C:2003:415.

¹⁷ SL C 8, 11.1.2012., str. 4.

- (34) S obzirom na prethodno navedeno Komisija stoga, kako bi utvrdila dodjeljuje li se mjeri prednost u smislu članka 107. UFEU-a, prvo procjenjuje ispunjava li naknada prvi uvjet iz presude Altmark.
- (35) Kako je navedeno u odjeljku 3.6.1., točki 63. Komunikacije o uslugama od općeg gospodarskog interesa, Komisija smatra da je provedba otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg postupka javne nabave općenito dovoljna za ispunjenje četvrtog uvjeta iz presude Altmark. Međutim, u istom odjeljku u točki 68. Komisija također navodi da se u slučaju postupaka u kojima je podnesena samo jedna ponuda natječaj ne može smatrati dostatnim za osiguravanje najmanjeg troška za zajednicu.
- (36) U ovom predmetu Komisija napominje da će se ovlaštenje za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodjeljivati na temelju otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg postupka javne nabave.
- (37) U skladu sa sudskom praksom, takvim postupkom nabave isključilo bi se postojanje potpore samo ako bi se njime omogućio odabir ponuditelja koji može pružati uslugu po najmanjem trošku za zajednicu.
- (38) Na temelju informacija u ovom predmetu Komisija ne može zaključiti da će to biti slučaj.
- (39) Konkretno, Komisija napominje da se ne može isključiti da će stvarno vrijeme između dodjele ovlaštenja za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa i početka obavljanja usluge biti vrlo kratko za potrebna ulaganja ni da bi uspješni ponuditelj mogao imati prednost u odnosu na konkurente zbog svoje povezanosti s postojećom infrastrukturom. Nije poznato ni koliko će ponuda biti podnesena u natječajnom postupku ni hoće li nastupiti neki drugi događaj zbog kojeg neće biti odabran ponuditelj koji može obavljati uslugu po najmanjem trošku za zajednicu.
- (40) Stoga, kako bi u ovom slučaju bio ispunjen četvrti uvjet iz presude Altmark, treba provjeriti je li ispunjen drugi poduvjet četvrtog uvjeta iz presude Altmark, odnosno treba li predmetnu naknadu za obavljanje javne usluge odrediti na temelju analize troškova koje bi snosio tipični poduzetnik, koji dobro posluje i raspolaže odgovarajućim sredstvima za izvršavanje obveza javnih usluga, uzimajući u obzir relevantne prihode i razumnu dobit ostvarenu izvršavanjem tih obveza.
- (41) To je dodatno objašnjeno u točki 75. Komunikacije o uslugama od općeg gospodarskog interesa „Ako država članica može dokazati da struktura troškova poduzetnika kojem se povjerava obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa odgovara prosječnoj strukturi troškova učinkovitih i usporedivih poduzetnika u sektoru koji se razmatra, smatra se da je iznos naknade kojim će se omogućiti podmirivanje troškova poduzetnika, uključujući razumnu dobit, u skladu s četvrtim uvjetom iz presude Altmark”.
- (42) Komisija napominje da je Hrvatska dostavila detaljne izračune predviđene naknade. Međutim, Komisija također napominje da Hrvatska nije dostavila dostatne informacije kojima bi se dokazalo da struktura troškova uključena u podnesene izračune, koja se uglavnom temelji na zabilježenim povijesnim podacima za istu ili slične linije, odgovara prosječnoj strukturi troškova

učinkovitih i usporedivih poduzetnika u istom sektoru u smislu sudske prakse iz predmeta Altmark.

- (43) Stoga Komisija smatra da u ovom predmetu četvrti uvjet iz presude Altmark nije ispunjen. Budući da su uvjeti utvrđeni u presudi Altmark kumulativne naravi, neispunjenje jednog od tih četiriju uvjeta nužno dovodi do zaključka da se mjerom financiranja koja se ispituje dodjeljuje gospodarska prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

3.1.4. Selektivnost

- (44) U skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a mjera se definira kao državna potpora ako se njome „određeni poduzetnici ili proizvodnja određene robe” stavljaju u povoljniji položaj. Komisija napominje da će se predmetna javna sredstva dodijeliti samo jednom pružatelju usluga. Budući da se ovaj predmet odnosi na pojedinačnu mjeru potpore, utvrđivanje gospodarske prednosti (vidjeti uvodnu izjavu (43)) dostatna je osnova za pretpostavku da je mjera selektivna.¹⁸
- (45) U svakom slučaju, čini se da drugi poduzetnici u istom sektoru ili u drugim sektorima koji su u usporedivoj činjeničnoj i pravnoj situaciji ne uživaju istu prednost. Stoga mjera jest selektivna u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

3.1.5. Narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu

- (46) Kako bi se smatrala državnom potporom, financijska mjera mora utjecati na trgovinu između država članica i narušavati ili prijetiti da će narušiti tržišno natjecanje. Pri procjeni tih dvaju uvjeta Komisija nije obvezna utvrditi da potpora stvarno utječe na trgovinu među državama članicama i da je tržišno natjecanje doista narušeno, već samo ispitati je li vjerojatno da će ta potpora utjecati na tu trgovinu i narušiti tržišno natjecanje¹⁹. Kad se potporom koju dodjeljuje država članica jača položaj jednog poduzetnika u odnosu na druge konkurentske poduzetnike u trgovini unutar Unije, smatra se da ta potpora utječe na tu trgovinu.
- (47) U ovom predmetu svaki je pružatelj predmetne usluge od općeg gospodarskog interesa konkurencija drugim poduzetnicima koji pružaju usluge pomorskog prijevoza u Uniji. To posebno vrijedi od stupanja na snagu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 od 7. prosinca 1992. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica („Uredba o kabotaži”)²⁰ kojom je liberalizirano tržište pomorske kabotaže te poduzeća mogu pružati usluge pomorskog prijevoza putnika u bilo kojoj državi članici i natjecati se za ugovore o javnoj usluzi za tu vrstu usluge. Stoga bi mjera mogla utjecati na trgovinu u Uniji i narušiti tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Činjenica da je udio poduzetnika na tržištu možda zanemariv ne utječe na taj zaključak.

3.1.6. Zaključak o postojanju potpore

- (48) Iz prethodno navedenih razloga, Komisija zaključuje da prijavljena mjera čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

¹⁸ Predmeti C 15/14 P Komisija/MOL, ECLI:EU:C:2015:362, točka 60.; C 270/15 P Belgija/Komisija, ECLI:EU:C:2016:489, točka 49; T-314/15 Grčka/Komisija, ECLI:EU:T:2017:903, točka 79.

¹⁹ Vidjeti na primjer presudu Suda u predmetu C-372/97 Italija/ Komisija, ECLI:EU:C:2004:234, točka 44.

²⁰ SL L 364, 12.12.1992., str. 7.

3.2. Zakonitost mjere

- (49) Na temelju klauzule o mirovanju iz članka 108. stavka 3. UFEU-a i na temelju članka 3. Uredbe Vijeća br. 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije²¹ nova mjera potpore ne smije stupiti na snagu prije nego što Komisija donese odluku kojom se ona odobrava. Smatra se da mjera potpore stupa na snagu donošenjem pravno obvezujućeg akta kojim se ona predviđa.
- (50) Hrvatska nadležna tijela potvrđuju da potpora podliježe Komisijinoj odluci o odobravanju te potpore.
- (51) Komisija smatra da je potpora dodijeljena u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a.

3.3. Spojivost potpore s unutarnjim tržištem

- (52) Člankom 106. stavkom 2. UFEU-a propisuje se sljedeće: „Poduzeća kojima je povjereno obavljanje usluga od općega gospodarskog interesa ili koja su po svojoj naravi monopoli koji ostvaruju prihod, podliježu pravilima sadržanima u Ugovorima, a osobito pravilima o tržišnom natjecanju, i to u mjeri u kojoj primjena takvih pravila ne sprečava, *de iure* ili *de facto*, obavljanje posebnih zadaća koje su im povjerene. Na razvoj trgovine ne smije se utjecati u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno interesima Unije.”
- (53) U skladu s člankom 106. stavkom 3. primjenu odredaba tog članka osigurava Komisija. Nova pravila o uslugama od općeg gospodarskog interesa stupila su na snagu 31. siječnja 2012. Od tog datuma spojivost potpore u obliku naknade za javne usluge mora se ispitati u svjetlu kriterija iz Odluke o uslugama od općeg gospodarskog interesa²² ili Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa²³, ovisno o slučaju.
- (54) Kada je riječ o potpori u obliku naknade za javne usluge za pomorsko povezivanje s otocima, Odluka o uslugama od općeg gospodarskog interesa primjenjiva je samo ako prosječni godišnji promet na dotičnoj liniji u dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je povjereno obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa ne premašuje 300 000 putnika.²⁴ Budući da promet na predmetnoj liniji premašuje taj prag, Komisija će ocijeniti može li se mjera ocijeniti spojivom s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 106. stavkom 2. UFEU-a tako što će provjeriti jesu li ispunjeni uvjeti iz Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa.
- (55) U ovom se slučaju osim Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa primjenjuju i razmatranja o definiciji obveza pružanja javnih usluga iz odjeljka 9. Smjernica Zajednice o državnim potporama za pomorski promet („Pomorske smjernice”)²⁵.

²¹ SL L 248, 24.9.2015., str. 9.

²² SL L 7, 11.1.2012., str. 3.

²³ SL C 8, 11.1.2012., str. 15.

²⁴ Odluka o uslugama od općeg gospodarskog interesa, članak 2. stavak 1. točka (d).

²⁵ SL C 13 od 17.1.2004., str. 3.

3.3.1. *Stvarna usluga od općeg gospodarskog interesa iz članka 106. UFEU-a*

- (56) U točki 12. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa utvrđuje se da potpora mora biti dodijeljena za stvarnu i pravilno definiranu uslugu od općeg gospodarskog interesa. U točki 13. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa propisuje se da države članice ne mogu odrediti posebne obveze javne usluge za usluge koje već pružaju ili mogu prema istim uvjetima pružati poduzeća koja posluju u normalnim tržišnim uvjetima. Kada je riječ o posljednjem uvjetu, Komisija u svojoj procjeni provjerava samo da država članica nije počinila očitu pogrešku.
- (57) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi (13), predmetna usluga od općeg gospodarskog interesa pridonijet će teritorijalnom kontinuitetu te demografskom i gospodarskom razvoju otoka Ugljan i Ošljak. Redovite linijske pomorske veze između otoka i kopna stanovnicima tih otoka nužno su potrebne. Time se među ostalim radnicima i učenicima/studentima omogućuje da ujutro odu u Zadar i da se popodne ili navečer vrate na svoj otok.
- (58) Osim toga, Komisija napominje da se plovidba na liniji br. 409 odvija već dugi niz godina. Hrvatska je navela da je na toj liniji prevezeno 500 000 putnika u 2015. i 636 000 putnika u 2016. To samo po sebi nije dovoljno da se zaključi da na predmetnoj liniji postoji stvarna potražnja za uslugama putničkog prijevoza, tj. da usluga odgovara na stvarne javne potrebe.
- (59) Komisija smatra da je prethodni zaključak o postojanju stvarne potražnje neovisan o činjenici da su Preko, Ošljak i Zadar povezani i linijom br 431. Komisija napominje da je linija br. 409 isključivo namijenjena putnicima kojima osigurava izravnu vezu sa središtem Zadra koja je neophodna učenicima, studentima i radnicima, tj. stanovništvu koje svakodnevno putuje u Zadar u školu ili na posao. Linijom br. 431 Preko i Ošljak povezani su s lukom Zadar/Gaženica koja se nalazi izvan središta grada i koja je namijenjena prije svega prijevozu osobnih vozila, robe, smeća, vatrogasnih i medicinskih vozila. Stoga Komisija smatra da postojanje jedne linije ne čini drugu liniju suvišnom, već da jedna drugu nadopunjuju.
- (60) Nadalje, Komisija primjećuje da povijesni podaci pokazuju da je za održavanje predmetne linije uvijek bila potrebna javna naknada. Hrvatska je obavijestila Komisiju da ni jedan brodar nije iskazao interes za obavljanje plovidbe na predmetnoj liniji tijekom cijele godine bez javne naknade. Brodari imaju komercijalni interes za plovidbu tom linijom samo ljeti (u glavnoj sezoni) kada postoji povećani priljev putnika i prihodi premašuju rashode, što nije slučaj u ostatku godine. Osim toga, dobit ostvarena u glavnoj sezoni nije dovoljna za pokriće gubitaka ostvarenih u ostatku godine. Iz tablice u nastavku vidljiva je izrazito sezonska priroda linije br. 409.

Tablica 1.: Prijevoz putnika na liniji br. 409 u 2017.

Mjesec	Putnici koji plaćaju standardnu cijenu karte	Putnici koji plaćaju povlaštenu cijenu karte (npr. stanovništvo otoka)	Putnici koji putuju besplatno	Ukupno
Siječanj	7 189	7 855	10 499	25 543
Veljača	9 843	10 436	17 003	37 282
Ožujak	13 346	11 905	20 923	46 204
Travanj	14 755	10 555	15 269	40 579
Svibanj	18 547	12 983	21 282	52 812
Lipanj	27 257	12 717	16 622	56 596
Srpanj	60 095	17 633	11 934	89 662
Kolovoz	70 618	18 232	11 433	100 283
Rujan	23 927	12 496	18 352	54 775
Listopad	14 818	12 008	19 288	46 114
Studeni	10 320	9 859	16 375	36 554
Prosinac	8 321	10 245	14 809	33 375
Ukupno	279 066	146 924	193 789	619 779

- (61) Uzimajući u obzir nedostatak interesa pružatelja usluga za obavljanje prijevoza na liniji tijekom cijele godine i činjenicu da linija može biti isplativa samo u glavnoj sezoni te da dobit ostvarena u tom razdoblju ne može pokriti gubitke ostvarene u ostatku godine (djelomično zbog povlaštenih cijena karata koje su nužne za stanovništvo otoka), Komisija zaključuje da se potražnja za predmetnom uslugom ne može zadovoljiti bez sklapanja ugovora o javnoj usluzi između tržišnog subjekta i javnih tijela i bez odgovarajuće naknade za obavljanje javne usluge (obveza javne usluge ne bi bila dovoljna da se zadovolji potražnja).
- (62) Komisija osim toga smatra da je u danom slučaju, uzimajući u obzir sezonski karakter linije i ukupnu razinu prometa, isključivo pravo obavljanja prijevoza na predmetnoj liniji opravdano jer omogućuje smanjenje javne naknade.
- (63) Nadalje, u članku 4. točki 1. Uredbe o kabotaži navodi se sljedeće:
- „Država članica može sklopiti ugovore o obavljanju javne usluge s, ili nametnuti obvezu javne usluge kao uvjeta za pružanje usluga kabotaže, brodarskim društvima koja sudjeluju u redovnoj usluzi za, od ili između otoka.
- Uvijek kada država članica sklapa ugovor o obavljanju javne usluge ili nametne obvezu javne usluge, čini to bez diskriminacije u odnosu na sve brodare Zajednice.(...)”.
- (64) U članku 2. točki 3. Uredbe o kabotaži navodi se da ugovorom o obavljanju javne usluge može biti obuhvaćeno sljedeće:
- usluge prometa koje ispunjavaju utvrđene norme trajnosti, redovnosti, kapaciteta i kvalitete,
 - dodatne prometne usluge,
 - usluge prometa po posebnim tarifama i koje su podložne posebnim uvjetima, prije svega za određene kategorije putnika ili na određenim pravcima,

- prilagodbe usluga stvarnim potrebama.

- (65) Komisija napominje da područje primjene ugovora o obavljanju javne usluge, koji će se potpisati s pružateljem usluge nakon otvorenog i nediskriminirajućeg javnog natječaja, ne premašuje područje primjene iz članka 2. stavka 3. Uredbe o kabotaži. Prema tome, Komisija smatra da je javna usluga definirana u skladu s odredbama Uredbe o kabotaži.
- (66) Naposljetku, točkom 14. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa zahtijeva se da država članica dokaže da je dobro razmotrila potrebe za javnom uslugom i da je u tom smislu provela javno savjetovanje ili se koristila drugim odgovarajućim instrumentima kako bi uzela u obzir interese korisnika i pružatelja usluga.
- (67) Hrvatska je obavijestila Komisiju da je prije donošenja odluke Vlade provela javno savjetovanje. U Odluci su utvrđene državne linije s ovlaštenjem za obavljanje javne usluge prijevoza u javnom linijskom prometu i propisani minimalni kapaciteti, učestalost i luke koje se moraju usluživati. Osim toga, red plovidbe dogovara se jedanput godišnje, javno, između broдача i lokalnih tijela ili njihovih predstavnika, koji prije svega zastupaju interese stanovnika otoka.
- (68) U svjetlu navedenoga Komisija smatra da će se potpora dodijeliti za stvarnu i pravilno definiranu uslugu od općeg gospodarskog interesa, u skladu s Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa.

3.3.2. Potreba za aktom o ovlaštenju u kojem se navode obveze javne usluge i metode izračuna naknade

- (69) U skladu s točkama 15. i 16. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa ovlaštenje za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa mora biti u obliku jednog ili više akata o čijem obliku mogu odlučiti države članice. Aktom ili nizom akata mora biti utvrđeno najmanje sljedeće: sadržaj i trajanje obveza javne usluge; poduzeće, i kada je to potrebno, predmetni teritorij; vrsta svih isključivih ili posebnih prava koje je nadležno tijelo dodijelilo predmetnom poduzeću, opis mehanizma naknade i parametri za obračun, kontrolu i preispitivanje naknade te aranžmani za izbjegavanje i povrat prekomjerne naknade.
- (70) Akt o ovlaštenju, u kojem se utvrđuju svi elementi iz točaka 15. i 16. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa, bit će u obliku odluke o izboru najpovoljnijeg ponuditelja u postupcima javne nabave za predmetne usluge od općeg gospodarskog interesa.
- (71) U svjetlu navedenoga Komisija smatra da je oblik akta o ovlaštenju i njegov sadržaj u skladu s Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa

3.3.3. Trajanje razdoblja ovlaštenja

- (72) Točkom 17. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa zahtijeva se da se trajanje razdoblja ovlaštenja „opravda upućivanjem na objektivne kriterije, poput potrebe za amortizacijom neprenosive dugotrajne imovine”, što znači da trajanje ne bi smjelo biti dulje od razdoblja amortizacije najznačajnije imovine potrebne za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

- (73) Ovlaštenjem za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa obuhvaćeno je razdoblje od tri godine, uz mogućnost produljenja na još devet godina ako je brod kojim se pruža usluga od općeg gospodarskog interesa u trenutku isteka prvog trogodišnjeg razdoblja star manje od pet godina.
- (74) U skladu s Pomorskim smjernicama razdoblje od šest godina trebalo bi se u pravilu smatrati razumnim i ne pretjerano dugim²⁶.
- (75) Hrvatska je obavijestila Komisiju da je prosječna starost flote u javnom linijskom obalnom pomorskom prometu na putničkim trajektnim linijama u Hrvatskoj trenutačno 46 godina. Svrha mogućnosti produljenja ugovora, koja se ne odnosi samo na trajektnu liniju br. 409, omogućiti je uvođenje novih ili novijih brodova na te linije kako bi se smanjila starost flote i istodobno povećala sigurnost putničkih brodova.
- (76) Osim toga Hrvatska napominje da se iskorištavanjem te mogućnosti neće praviti razlika između novih ili novijih, ali rabljenih brodova. Nadalje, svrha zahtjeva da starost broda u trenutku isteka početnog trogodišnjeg ugovora mora biti manja od pet godina jest spriječiti diskriminaciju brodara koji već imaju nove ili novije brodove u trenutku natječaja u odnosu na one koji će ih kupiti tek kasnije, ovisno o ishodu natječaja.
- (77) Brodovi su najvažnija imovina potrebna za pružanje usluge od općeg gospodarskog interesa. Razdoblje amortizacije za brodove koji se upotrebljavaju za trajektni prijevoz obično je dugo i može premašiti 25 godina.
- (78) Uzevši u obzir trenutačnu prosječnu starost putničkih trajekata u Hrvatskoj, potrebu za poticajem za uvođenje novih trajekata i prosječnu duljinu razdoblja amortizacije brodova koji se koriste na trajektnim linijama, Komisija smatra da je predloženo ukupno razdoblje ovlaštenja za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa opravdano.
- (79) Zato Komisija smatra da Hrvatska postupa u skladu s točkom 17. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa.

3.3.4. *Transparentnost financijskih odnosa između država članica i javnih poduzeća*

- (80) U točki 18. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa zahtijeva se da poduzeće, kada je to potrebno, postupa u skladu s Direktivom 2006/111/EZ o transparentnosti financijskih odnosa između država članica i javnih poduzeća²⁷.
- (81) Hrvatska se obvezala da će ako se Direktiva 2006/111/EZ bude primjenjivala na pružatelja usluga odabranog u otvorenom i transparentnom postupku javne nabave, tu Direktivu i poštovati.
- (82) Zato Komisija smatra da se u ovom slučaju poštuje točka 18. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa.

²⁶ Pomorske smjernice, odjeljak 9. stavak 3.

²⁷ Direktiva Komisije 2006/111/EZ od 16. studenoga 2006. o transparentnosti financijskih odnosa između država članica i javnih poduzeća, kao i o financijskoj transparentnosti unutar određenih poduzeća. SL L 318, 17.11.2006., str. 17.

3.3.5. *Usklađenost s pravilima Unije o javnoj nabavi*

- (83) U skladu s točkom 19. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa „potpora će se smatrati spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 106. stavka 2. UFEU-a samo ako se nadležno tijelo pri ovlašćivanju predmetnog poduzeća za obavljanje usluge pridržavalo primjenjivih pravila Unije u području javne nabave ili se obvezalo na njihovo pridržavanje. To uključuje zahtjeve u pogledu transparentnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije koji izravno proizlaze iz UFEU-a i, ako je to primjereno, sekundarnog zakonodavstva Unije”.
- (84) Predmetna usluga od općeg gospodarskog interesa povjerit će se nakon otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg natječajnog postupka. Bit će odabrana ekonomski najpovoljnija ponuda. Uvjeti za produljenje ovlaštenja bit će predviđeni u prvotnoj dokumentaciji o nabavi putem jasnih, preciznih i nedvosmislenih revizijskih klauzula u skladu s nacionalnim zakonodavstvom kojim se prenosi članak 71. stavak 1. točka (a) Direktive 2014/24/EU. Natječajni postupak bit će otvoren za sve brodere na području Europskog gospodarskog prostora. Obavijest o nadmetanju bit će objavljena u dodatku Službenom listu Europske unije (TED). Dokumentacija će biti dostupna bez naknade i izravno na službenom portalu Elektroničkog oglasnika javne nabave Republike Hrvatske.²⁸
- (85) Zato Komisija smatra da Hrvatska u ovom slučaju postupa u skladu s točkom 19. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa.

3.3.6. *Nepostojanje diskriminacije*

- (86) U točki 20. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa propisuje se da bi se, ako nadležno tijelo obavljanje iste usluge od općeg interesa povjeri većem broju poduzeća, naknada za sva poduzeća trebala računati primjenom iste metode.
- (87) Komisija napominje da se točka 20. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa u ovom slučaju ne primjenjuje jer se predmetna usluga povjerava jednom poduzeću.

3.3.7. *Iznos naknade*

- (88) U skladu s točkama 21. i 22. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa „iznos naknade ne smije premašivati iznos potreban za pokrivanje neto troškova²⁹ ispunjavanja obveze javne usluge, uključujući razumnu dobit”, „iznos naknade može se utvrditi na temelju očekivanih troškova i prihoda ili stvarno nastalih troškova i prihoda ili kombinacijom jednoga i drugoga (...)”
- (89) U skladu s točkom 24. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa neto trošak ispunjavanja obveza javne usluge trebali bi se izračunavati primjenom metodologije neto iznosa izbjegnutih troškova³⁰. U točki 27. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa Komisija dopušta primjenu alternativnih metoda za izračun neto troškova potrebnih za izvršavanje obveze javne usluge ako je

²⁸ <https://eojn.nn.hr>.

²⁹ U tom kontekstu neto troškovi znače neto troškove kako su utvrđeni u skladu s točkom 25. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa ili troškove umanjene za prihode ako nije moguće primijeniti metodologiju neto iznosa izbjegnutih troškova.

³⁰ Metodologija neto iznosa izbjegnutih troškova sažeto je opisana u točkama 25. i 26. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa.

primjena metodologije neto iznosa izbjegnutih troškova neizvediva ili neprimjerena.

- (90) U tom pogledu Komisija napominje da najveće iznose naknade za obavljanje predmetne javne usluge od općeg gospodarskog interesa određuje Agencija kao javni naručitelj te da ti iznosi čine procijenjenu vrijednost nabave. Brodar kao ponuditelj u svojoj ponudi navodi iznos naknade za obavljanje javne usluge održavanja linije, koji ne smije biti veći od najvećeg iznosa naknade koji je odredila Agencija. Prema tome, brodar može ponuditi iznos koji ne smije biti veći od vrijednosti koju je utvrdila Agencija u natječajnoj dokumentaciji.
- (91) Predmetni najveći iznos odredila su za Agenciju neovisna tijela, koja su pri tome u obzir uzela stručne studije Ekonomskog fakulteta o utvrđivanju rashoda poslovanja u linijskom pomorskom prometu, procjene poduzetnika koji pružaju usluge u pomorskom održavanju i remontu brodova, procjene neovisnih stručnjaka o vrijednosti brodova potrebnih za pojedinu liniju, strukturi i broju posade potrebne za održavanje konkretnih trajektnih linija.
- (92) Pri utvrđivanju najvećih iznosa naknade Hrvatska nije primijenila metodologije neto iznosa izbjegnutih troškova nego alternativnu metodu, odnosno metodologiju koja se temelji na alokaciji troškova iz točaka od 28. do 31. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa. Hrvatska je objasnila da je primjena te metodologije bila primjerenija uzimajući u obzir karakteristike predmetne usluge od općeg gospodarskog interesa (tj. jedna linija) i način odabira pružatelja usluga (tj. otvoreni postupak javne nabave u kojem će glavni kriterij za odabir biti najniža tražena naknada).
- (93) Osim toga, Hrvatska je obavijestila Komisiju da, općenito gledajući, brodar koji obavlja djelatnosti koje su i unutar i izvan opsega usluga od općeg gospodarskog interesa u internim financijskim izvještajima troškove i prihode ostvarene od usluge od općeg gospodarskog interesa mora iskazivati odvojeno od onih koji se odnose na usluge izvan opsega usluga od općeg gospodarskog interesa. Kada mu je povjereno obavljanje više usluga od općeg gospodarskog interesa, brodar je dužan sastavljati financijske izvještaje za svaku uslugu pojedinačno. Na temelju internih financijskih izvještaja brodar mora biti moguće provjeriti je li na razini svake od usluga od općeg gospodarskog interesa obračunan veći iznos naknade.
- (94) Alokacija troškova koji su zajednički uslugama od općeg gospodarskog interesa i drugim djelatnostima koje brodar obavlja provodi se na temelju udjela prihoda ostvarenih od svake od djelatnosti u ukupnim приходima.
- (95) Ako su brodaru dodijeljena posebna ili isključiva prava koja se odnose na djelatnosti koje nisu usluge od općeg gospodarskog interesa za koje se dodjeljuje potpora (povremeni prijevoz i druge usluge prijevoza), te djelatnosti brodar može obavljati uz suglasnost javnog naručitelja ako one ne ometaju održavanje redovite pomorske veze na linijama od općeg gospodarskog interesa s obvezom javne usluge. Iznos naknade za pružanje javne usluge umanjit će se u dijelu koji se odnosi na fiksne troškove razmjeno trajanju usluge prijevoza.
- (96) Kada je riječ o profitnoj marži, u točkama od 33. do 38. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa navodi se način utvrđivanja razumne dobiti. U načelu ona bi se trebala tumačiti kao stopa povrata na kapital; ali ako je to propisno opravdano, za utvrđivanje razumne dobiti mogu se upotrijebiti i drugi

pokazatelji, kao što je prosječni povrat na vlasnički kapital tijekom razdoblja ovlaštenja, povrat na uloženi kapital, povrat na imovinu i povrat na prodaju.

- (97) Hrvatska je obavijestila Komisiju da će predviđena razina razumne dobiti, izražena kao interna stopa rentabilnosti za pružatelja usluga, biti jednaka relevantnoj stopi kamatne zamjene (tj. stopi kamatne zamjene čije dospijeće i valuta odgovara trajanju i valuti akta o ovlaštenju) koju je objavila Komisija³¹, uvećano za 100 baznih bodova. U točki 36. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa stoji da se stopa povrata na kapital koja ne premašuje odgovarajuću stopu kamatne zamjene uvećanu za premiju od 100 baznih bodova smatra razumnom u svakom slučaju.
- (98) U točki 39. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa stoji da države članice u metodu za izračun naknade moraju uvesti poticaje za učinkovito obavljanje visokokvalitetne usluge od općeg gospodarskog interesa, osim ako država članica može propisno obrazložiti zašto to nije izvedivo ni primjereno.
- (99) U ovom slučaju mogućnošću produljenja ovlaštenja pružatelji usluge potiču se na uvođenje novih ili novijih brodova za predmetnu liniju, što bi trebalo poboljšati sigurnost, kvalitetu usluge za putnike i sniziti troškove.
- (100) Točkama 47. – 50. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa propisuje se da se na ovlaštenje za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa primjenjuju pravila o sprečavanju prekomjerne naknade pružatelju za uslugu od općeg gospodarskog interesa.
- (101) Hrvatska je u tom pogledu obavijestila Komisiju da na kraju poslovne godine brodar koji obavlja uslugu od općeg gospodarskog interesa dostavlja financijski izvještaj za svaku liniju pojedinačno u skladu s načelom odvojenog knjigovodstva. Agencija provodi računovodstvenu kontrolu kako bi utvrdila konačne stvarne troškove i prihode linije na kraju svake poslovne godine. Brodar dostavlja financijski izvještaj za liniju (račun dobiti i gubitka linije) najkasnije do 15. travnja tekuće godine za proteklu godinu.
- (102) Ako se računovodstvenom kontrolom utvrdi da je brodar primio prekomjernu naknadu za obavljanje javne usluge u odnosu na utvrđene financijske troškove i prihode, Agencija će zatražiti od brodara povrat prekomjerne naknade za obavljanje javne usluge. Povrat prekomjerne naknade za obavljanje javne usluge izvršit će se do 1. srpnja tekuće godine.
- (103) S obzirom na navedeno, Komisija smatra da je metoda za izračun naknade primijenjena na ovlaštenje za obavljanje predmetne usluge od općeg gospodarskog interesa u skladu sa zahtjevima Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa

3.3.8. *Transparentnost*

- (104) U skladu s točkom 60. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa predmetna država članica mora objaviti sljedeće informacije na internetu ili na drugi odgovarajući način: rezultate javnog savjetovanja ili drugih odgovarajućih instrumenata iz točke 14. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa,

³¹ Vidjeti bilješku 3.

sadržaj i trajanje obveza javne usluge, predmetno poduzeće i područje, iznose potpore dodijeljene poduzetniku na godišnjoj osnovi.

- (105) Hrvatska je obavijestila Komisiju da se jednom od nacionalnih pravnih osnova za mjeru, tj. Uredbom o uvjetima i vrednovanju kriterija za davanje koncesije i sklapanje ugovora o javnoj usluzi za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu³² zahtijeva da javni naručitelj koji sklapa ugovor (u ovom slučaju Agencija) za svaku naknadu za obavljanje javne usluge objavi sljedeće informacije na internetu ili na drugi odgovarajući način:
- rezultate javne rasprave ili drugih odgovarajućih instrumenata,
 - sadržaj i trajanje obveza pružanja javne usluge,
 - podatke o brodaru i, kada je to potrebno, predmetni teritorij,
 - godišnje iznose dodijeljenih potpora poduzetniku.
- (106) Stoga Komisija smatra da su ispunjeni zahtjevi transparentnosti iz točke 60. Okvira za usluge od općeg gospodarskog interesa.

3.3.9. *Zaključci o spojivosti potpore s unutarnjim tržištem*

- (107) Na temelju prethodnih razmatranja Komisija smatra da ovlaštenje i naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa za pomorsku putničku vezu na hrvatskoj pomorskoj liniji br. 409, tj. između luke Preko na otoku Ugljanu, luke Ošljak na otoku Ošljak i luke Zadar na kopnu ispunjava uvjete utvrđene Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa te da je u skladu s člankom 106. stavkom 2. UFEU-a.

4. ZAKLJUČAK

Komisija je na temelju prethodnih razmatranja odlučila da neće uložiti prigovor na državnu potporu jer je spojiva s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 106. stavkom 2. UFEU-a.

Ako ovaj dopis sadržava povjerljive informacije koje se ne smiju otkriti trećim osobama, molimo vas da o tome obavijestite Komisiju u roku od petnaest radnih dana od datuma primitka. Ako Komisija u tom roku ne primi obrazloženi zahtjev, smatrat će da pristajete na otkrivanje sadržaja trećim osobama i objavu cijelog teksta dopisa na izvornom jeziku na internetskim stranicama: <http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>.

Svoj zahtjev možete poslati preporučenom poštom ili telefaksom na sljedeću adresu/broj:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
B-1049 Brussels
Telefaks: (32-2) 296 12 42
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

³² Vidjeti bilješku 11.

S poštovanjem
Za Komisiju

Margrethe VESTAGER
Članica Komisije

OVJERENI PRIMJERAK
Za glavnog tajnika,

Jordi AYET PUIGARNAU
Direktor Ureda Glavnog tajništva
EUROPSKA KOMISIJA